

1

Neoanele de pe culoarul care se varsă spre gazon creșteau doza de adrenalină. La început mai discretă, apoi din ce în ce mai apăsătoare, răpăiala dezordonată a crampoanelor se amesteca cu veștile care veneau prin gura tunelului, cu acel tumult care o ia înaintea vulcanului din inima tribunei. Undeva, la capătul culoarului, strânsoarea se slăbea și, dintr-odată, evantaiul tribunelor se deschidea generos, plin de neliniștea unui meci mare. CFR-ul juca din nou la ora granzilor Europei. Nimic nu mai conta, eram din nou în Champions League. Campionatul rămăsese deoparte, într-un stand-by, și acum totul se lega doar de cele 90 de minute ale meciului de debut în acea ediție, 2010-2011, a celor mai bune echipe ale continentului. Orașul de sub Feleac iradia din epicentrul său o atmosferă de vis, așa cum numai fotbalul știe să nască din pântecul său. Fotbalul mare era din nou la putere. Nimic nu se compară cu o seară de gală. Fără frac și papion, dar cu atâtea emoții, cu suspans și, mai presus de orice, cu acea aură magică pe care stadioanele o au pentru a fi văzute din înaltul cerului, la fel cum noi, pământeni vedem stelele. Așadar, să curgă fotbalul!

027

Cu trei zile în urmă pierdusem la București, în fața Rapidului cu 2-0. Sec, fără drept de apel, chiar dacă în campionatul scuzelor punctasem bine: avusesem doi jucători eliminați, iar golul al doilea se marcase în ultimul minut. Presa scria după ultimul fluier că „echipa din Grant a câștigat un meci în care adversarul a jucat mult sub așteptări, prestația campioanei din această seară clătinând din ce în ce mai serios scaunul lui Andrea Madorlini”. Serios? Putea fi un semnal de alarmă, dar n-aș fi mers așa departe cu speculațiile vizând o demitere la

nivelul băncii tehnice. După șapte etape aveam doar 8 puncte, alunecând pe tobogan până pe locul 12; cu două luni înainte fusesem campionii României. Ceea ce se întâmpla acum era o glumă bună. De ea se amuzau toți cei care, evident, ne voiau coborâți din vârf. Campioana orbecăia fără orizont, fiind mai aproape de locurile spre Liga a doua decât de cele la care speram. Iar de primul loc retrogradabil ne despărțea doar o pojițică de un punct. Eram însă abia la început, iar asta putea fi singura consolare. Primele cartușe trase în acel campionat erau cu capsă umedă, așa că nici nu se putea spera ca ele să nimească vreo țintă. Au căzut în vârful ghetelor.

La întoarcerea la Cluj, târziu în noapte, Mandorlini a anunțat programul pentru săptămâna care avea să urmeze: duminică refacere, apoi câte două antrenamente în fiecare zi și analize video, miercuri meciul cu Basel și sâmbătă meci din nou acasă, în campionat, cu FCM Târgu Mureș. Când am adormit, italianul era încă antrenorul nostru. A doua zi de dimineață, CFR Cluj avea un antrenor nou; totul se derulase atât de rapid, încât și noi, jucătorii, am fost luați prin surprindere. Chiar dacă se vorbise de o posibilă reziliere a contractului, nimeni nu anticipase despărțirea bruscă de cel cu care luasem titlul în vară.

Nu pot spune că îi purtam pică, deși nu jucasem niciun minut până în acel moment. Îi respectasem opțiunea și mă conformasem din mers, adept de conjunctură al unei zicale vechi, de-o seamă cu fotbalul, care spune că echipa învingătoare nu se schimbă. Așa că eu, care abia venisem la echipă, încă nu reușeam să sparg coaja primului 11. Andreea m-a luat deoparte și mi-a spus bărbătește că trebuie să mă pregătesc și că va veni și ziua mea. Nu cea de pe 6 iulie, ci ziua în care aveam să joc pentru CFR. Ceva îmi spunea că asta avea să se întâmple în curând, dar nu aveam idee când urma să apară și numele meu scris cu creta, în echipa titularilor, pe tabla din vestiar. În meciurile de

până atunci jucaseră Piccolo și Cadú, fundași centrali. Cadú era căpitanul echipei, iar italianul Felice Piccolo,...nu, stați așa, nu am vrut să spun că juca doar pentru că vorbea aceeași limbă cu Mandorlini. Era un tip în regulă, dar jocul nu se mai lega la fel ca până atunci. Într-un fel, cu toții eram vinovați, nu doar cei care jucaseră în primele etape.

Cu două zile înainte de debutul în Champions League, schimbarea de antrenor putea avea efectul aceluși șoc asupra echipei, despre care se tot vorbește, în special în fotbal. Uneori ține, alteori nu este cea mai bună mutare. Pentru o echipă cu pulsul scăzut, plecarea unui antrenor și venirea altuia nou nu înseamnă neapărat conectarea la un defibrilator. Zgâlțâie, dar nu suficient cât să și resusciteze. Sau poate?! Presa tot aducea în morișca zvonurilor nume noi de antrenori, mai auzeam și noi discuțiile din interior, dar ele mai mult încurcau ghemul acela de incertitudine, de frustrare și de suspans, în realitate un amestec inflamant înaintea debutului în Champions League și contraproductiv pentru echilibrul unei echipe. Totuși, decizia nu era la noi, jucătorii. Sus, „în birouri”, mutarea fusese probabil luată în minutul 90, în Grant. Luni dimineață, ne-am strâns cu toții și Iuliu Mureșan, boss-ul nostru, a venit însoțit de noua conducere. „Băieți, contractul cu Andreea Mandorlini a fost reziliat și, începând de azi, noul antrenor al CFR-ului este Sorin Cârțu”.

029

Mă întorc în timp cu mai bine de 20 de ani... Eram un puști, cu mâna ascunsă în căușul palmei care mă strângea să nu mă pierd în mulțime. Mă simțeam atât de bine acolo și tata cred că era mândru cu mine de mână, mergând împreună pentru prima oară la treaba noastră de bărbați. Primul meci de fotbal, pe „Centralul” vechi, din Bănie. Pe măsură ce ne apropiam de porți, lumina se făcea tot mai mică și oamenii mari se înghesuiau umăr la umăr, îmbrâncindu-se unii în alții pentru

a ajunge mai repede pe stadion. „Mai încet, măi, oameni, nu vă mai împingeți, am un copil aici”, a spus tata de vreo două ori, dar eu suportam cu stoicism toată acea îngrămădeală pentru că, într-un fel, eram și eu un bărbat. Iar „premiul” acelei zile merita o astfel de încercare.

Turnicheții de la porți erau o mașinărie interesantă pentru un copil, dar asta doar pentru câteva clipe, până când, lipit de burta tatei am pășit în „sanctuarul” nostru, al oltenilor. Apoi am iuțit pasul și aproape de baza scărilor am luat-o la fugă, înghițind treaptă cu treaptă, iar uneori, chiar câte două, atât cât putea să se întindă un copil care încă nici nu mergea la școală. Când am ajuns în vârf și am pus steagul pe platoul de deasupra tribunei a doua, tata era în urmă, la primele trepte. Probabil savura bucuria de a-mi fi „oferit” fotbalul. Și nu orice fel de fotbal, ci fotbalul nostru, al Craiovei - eterna învingătoare. În jurul meu era o mare vânzoleală și toată frenezia oamenilor de a coborî cât mai repede în tribună și de a-și găsi un loc cât mai bun reușise să mă amețească. Jos, pe teren, ai noștri ieșiseră deja la încălzire. Doamne, ce încercare, să am parte de un asemenea spectacol care făcea ca inima să-mi bată și ea în alb-albastru. Aveam doar 5 ani.

Cu timpul, de la un minut la altul, urma să-i descopăr pe Silviu Lung, Negrilă, Geolgău, Irimescu și toți ceilalți, mulți dintre ei fiind eroii primăverii în care Universitatea a ajuns până în semifinalele Cupei UEFA. Auzeam numele lor rostit la stația de amplificare de către crainicul stadionului, apoi de către cei din jur care comentau pătimași, gesticulând, trăind ardent fiecare fază de joc. Nu mai vorbesc despre ce a fost la primul gol. Deși eram în picioare, nu am văzut mai nimic din ce se întâmpla pe teren. Toți s-au ridicat și, cu greu, printre cei din fața mea i-am zărit pe ai noștri îmbrățișați. Simțeam fotbalul cum mă înconjoară. Oriunde mă uitam era fotbal. Pe teren, spectacolul avea tot ce-mi puteam dori. Forță, culoare, aroma

cele mai dulci prăjituri, era cu totul altceva decât ceea ce făceam noi, copiii din cartier, în fiecare zi, pe Maracana noastră dintre blocuri.

Totul a început cu o minge de cauciuc, de culoare albastră. Este incredibil cum acest obiect, în aparență atât de banal, poate să cucerească inimile copiilor. Pare ceva de neimaginat ce atracție reprezintă pentru un puști, care abia a învățat să meargă, acea rostogolire a ei, zbuciumul ei tăcut la fiecare șut tras spre atâtea porți imaginare, gonită pentru a fi adulată și regăsită de fiecare dată cu o foame nebună de a țese febril pânza fotbalului. Aș fi fost în stare să stau și nemâncat și poate aș fi renunțat și la somn, dacă seara nu aș fi căzut la datorie, răpus de tumultul acelor zile în care alergam de dimineața până când se întuneca, fugărind bila de cauciuc albastru. La țară, curtea bunicilor de la Celaru era un stadion imens. Știam că atunci când aveam să vină ai mei să mă ia acasă vor afla că n-am mâncat tot din farfurie, ca n-am dormit după-amiaza și că am rupt încălțările cu atâta joacă. Dar, la câte goluri aveam să marchez, trimițând mingea printre doi copaci, printre pietre sau printre stâlpii porțiței dinspre grădină, aș spune că ieșeam pe plus. Eram fericit dacă aveam prieten de joacă mingea albastră. La sfârșitul vacanței, aproape de începerea școlii, abia așteptam să ajung acasă, la Craiova, și să-mi întâlnesc prietenii pe Maracana, să le arăt cât eram de bun. De fapt, în joaca noastră, totul era o mare îngrămădeală în jurul unei mingi, speriată și ea de câți o alergau ca să o lovească cu piciorul și să strige cât îi țineau plămâni „Gooooooooo!!!!”. La fel cum auzeam că fac oamenii mari, pe stadion.

031

Eram regele uliței care trecea prin poarta bunicilor. Ai bătrâni aveau o vacă și două căprițe. Valderama, Caniggia și Zenga. Auzisem și eu niște nume pe la cei mai mari, pasionați de sport. Aș fi fost în stare să le scriu și numere cu cretă pe spinare și apoi să le fac legitimație de fotbalist. Mergeam cu ele la

pășcut, aveam grijă să le dau apă și mă ocupam de tot ce ținea de partea de vestiare, înțelegeți voi, adică în grajd. De mulș se ocupau bunicii. Seara stăteam toți împreună, cu sora mea și bunicii, mamaie făcea brânză din laptele mulș și tare frumos și bine mai era lângă foc. Vara dormeam cu tataie afară, chiar lângă bucătăria din curte, unde aveam amenajat un *susofru*, cum se cheamă la olteni. Era ceva inedit, o experiență care mă făcea să mă simt bărbat.

Într-o zi am mers la pășcut cu animalele și, normal, pe câmpurile din jurul satului ne întâlneam și cu alți copii de prin împrejurimi, și prima grijă era să facem echipele pentru o miuță în pantă. În timp ce ne jucam noi, am uitat că mai am și alte responsabilități și, la un moment dat, vacuța mea nu mai era de găsit. Am strigat eu, am tot căutat-o dar, în cele din urmă, speriat, am fugit în sat și l-am chemat pe tataie. Toată povestea asta a durat ceva timp, vă dați seama, și până la urmă am aflat că vaca fusese „luată la global”, așa cum se întâmpla atunci când un animal făcea daune pe terenul altuia. Bunicii s-au supărat tare mult pe mine că nu am avut grija ei, dar totul s-a terminat cu o ceartă și cu plata către cel păgubit a unei sume de bani. Peste ani buni de la acel moment, când pusesem de-a binelea piciorul în lumea fotbalului și mai stăteam de vorbă cu tataie, el tot îmi spunea: „Mai ții minte, nepoate, când a fugit Valderama din cantonament și apoi am fost să plătim clauza de reziliere?”, iar pe mine mă distra la culme cum îl bătrân unse cu fotbal toată pățania mea...

Altădată, după ore-ntregi în care ne fugărisem pe câmp - parcă era și-o minge între noi - ne-a răzbit foamea și atunci unul a venit cu ideea să mergem să luăm pepeni dintr-o bostană. N-aș zice că i-am furat, pentru că nu am plecat cu lubenițele acasă, ci le-am mâncat acolo, pe câmp. Altfel spus, am luat și noi ce am găsit. Dar în mulțimea aia de pepeni era greu să-l găsești pe cel mai dulce, așa că până să apucăm să mâncăm dintr-unul, am luat la încercat alți douăzeci, astfel încât vă dați seama ce era

pe acolo, ziceai că au invadat „dăunătorii” pepenilor. Făcusem vraieste, dar cu simț de răspundere. Până când ne-a găsit paznicul bostanei și a trebuit să dăm probele de viteză. Am fugit atunci biciuit de frică să nu mă prindă și mă gândesc că, poate, la cum alergam, l-aș fi întrecut și pe Ronaldo. Cristiano, nu „Grăsuțul”. Am intrat în sat și am dat peste cap radarul găștelor de pe uliță. Paznicul ne-a luat urma ca să afle ai cui eram și să ne primim pedeapsa pentru că ne dedulcisem la lubenițele altuia. Așa au aflat și ai mei și toate eforturile de a-i îndupleca să mă mai lase la fotbal s-au risipit ca un fum. „Ai alergat tu destul prin bostană, fotbal îți mai trebuie acum?” Desigur, mă amuz, când îmi aduc aminte, dar atunci tare rău mi-a părut că i-am supărat pe ai mei. Dar, să fiu sincer, mai mult mi-a părut rău că îmi tăiaseră visul de a deveni fotbalist. Altfel, pepenii-buni, nimic de zis.

Pentru ai mei, însă, școala era mai importantă și își doreau să o încep cât mai bine. Nu concepeau încă să mă înscrie într-o grupă de copii de la clubul de fotbal. Timp de vreo doi ani de zile am tot auzit că „E prea devreme, așteaptă și tu să mai crești. Nici nu au mingi pentru copii așa de mici”, îmi spunea mama. Dar eu știam că există și mingi pentru copii, că doar aveam eu una pe holul de la intrarea în casă. Mă uitam la tata și speram ca de la el să vină salvarea. Dar nici el nu s-a lăsat convins. Abia după clasa a doua s-au înduplecat. Deși, mai degrabă, aș spune că n-au mai scăpat de gura mea. Și, într-o zi, i-am luat pe amândoi de mână și am mers spre stadion. Eu povestesc acum ce am simțit atunci, de aici și convingerea că reușisem să-i determin să facă ce voiam eu. De fapt, a fost și dorința lor de a-mi face o bucurie și, dacă nu s-ar fi pus la mintea mea, poate nu aș mai fi început fotbalul niciodată.

033

Din fața blocului până la stadion, Bulevardul 1 Mai nu schițează nici cea mai mică intenție de a-și schimba direcția de la „Central”. Așa că nu aveam cum să ne pierdem pe drum

și nici să fi găsit alte motive de a mai amâna. Am ajuns doar cu câteva minute înaintea orei anunțate. La acea selecție de la CSS Craiova erau înscriși peste 40 de copii. Imaginați-vă o curte plină ochi de... gălăgie, în care și vocea profesorului Ștefan Bădele, altfel una foarte impunătoare, se auzea cu greu. Pe marginea terenului, părinții chibițau de zor, mai mult pentru a-și învinge și ei emoțiile. Deodată s-a auzit un fluier care a trecut pe deasupra și, peste norul de praf pe care-l ridicasem în alergătura noastră, s-a așternut instantaneu liniștea. Pentru toți copiii, fluierul acela, o bucată din ADN-ul fotbalului oficial, semn distinctiv că nu mai suntem pe un maidan și, totodată, semn că fotbalul impune și disciplină, a dat o tentă de seriozitate care ne cerea să fim pregătiți pentru marea noastră încercare. Aș zice că atunci a început cariera mea de fotbalist. Și spun asta nu ca să fur startul, ci pentru că, efectiv, am simțit că atunci am primit cu adevărat atingerea Regelui Fotbal. Chiar dacă în urmă cu o săptămână spărsesem o vază cu un voleu pe stadionul din sufragerie, în sfârșit puteam să mă numesc și eu fotbalist. Bine, bine, ...unul „în devenire”.

Multă vreme am privit bulevardul care lega blocul în care locuiam de stadionul „Central” - cele mai importante repere ale existenței mele în acea perioadă a copilăriei-, ca fiind un drum destinat să-mi întâlnesc pasiunea și să mă pot dedica ei. Ani de-a rândul, acel drum bătut cu atâta entuziasm când plecam de acasă, ori sfârșit de oboseală, când mă întorceam de la antrenamente sau meciuri, s-a osificat în mintea mea și ajunsese la un moment dat să-l privesc ca pe o Cale Lactee din micul meu Univers. Chiar dacă era un bulevard pe care mergeau zi de zi atâția craioveni, eu îl priveam ca fiind legătura mea de suflet cu ceea ce însemna pe de o parte casa și ai mei și, pe de altă parte, stadionul-emblemă al unui oraș care, așa cum spun oltenii, mânca fotbalul cu praz. Era - și acum când scriu aceste rânduri parcă mă gătuie emoția - era „drumul meu”.

În curtea de la CSS, profesorul ne-a aliniat pe mai multe coloane, apoi s-a retras la marginea terenului de pământ și s-a așezat pe un scăunel. Urma să-i arătăm fiecare ce abilități aveam și pentru început trebuia să ținem cât mai mult mingea pe picior, să facem „duble”. Erau băieți care o țineau de 15-20 de ori până când profesorul le spunea „De ajuns”, dar și alții, mai stângaci, tot reușeau să treacă de zece. Cel mai tare era „Brazilianul”, care putea să meargă și la piață cu mingea pe picior, putea să mănânce în timpul ăsta un cornet de înghețată, să-și facă și freza, și mingea tot nu-l trăda. Cei care ne așteptam rândul, număram cu voce tare, ținând evidența fiecărei lovituri. Și, în fine, a venit și rândul meu. Mi se părea că mingea e mai grea decât bășica mea albastră de cauciuc, că toți ochii sunt ațintiți spre mine, că timpul s-a oprit să-și tragă răsuflarea și că, ce s-o mai lungesc... nu e chiar așa ușor să fii fotbalist. După ce am lovit-o de trei ori, „împielităta” aia năzdrăvană a sărit la vreo câțiva metri de mine și cam ăsta a fost „meciul” meu de debut. Dar am reușit să-l impresionez pe profesorul Bădele cu cât de mult am alergat mai apoi la miuța pe care care am jucat-o „primul la doi”, pe latul terenului. Antrenorul ne-a dat mingea și ne-a lăsat să jucăm ce și cât a știut fiecare. Erau unii înfomețați de gol, să marcheze și să arate prin asta cât sunt de buni, erau alții care luptau ca echipa să nu primească gol, dar nu aveam posturi, iar vreo strategie nici atât. La sfârșit, profesorul și-a făcut „echipa” lui, cu cei care reușiseră să-l convingă. Și-așa am rămas printre cei care au trecut selecția. Îmi sfârâiau tălpile, dar eram mândru că drumul meu ducea mai departe. Acasă aveam și eu să le spun celorlalți copii care se lăudau fiecare pe unde joacă, că eram și eu fotbalist cu acte. Prima mea legitimație de jucător a fost la CSS Craiova. Pe drumul de întoarcere am venit aproape purtat pe brațe de fanii mei, care râdeau că aveam șireturile „cu cocoașă” și de aceea fugise mingea de mine atunci când a trebuit să fac dublele....Ceva mai târziu, profesorul

Bădele avea să-mi spună că pe mine m-a „ales” ambiția mea. Văzuse cât sufeream când nu-mi ieșeau toate cum aș fi vrut și a spus că, pur și simplu, iradiam dorința de a juca fotbal.

Nu se puneau problema să joc pe un post anume și nici nu aveam preferințe. Am început ca mijlocăș, pentru că acolo m-a pus profesorul în primă fază și am jucat așa o bună perioadă de timp până când, într-o vară, a plouat atât de mult în Craiova, încât am crescut mai bine de zece centimetri. Mă înălțasem peste mulți dintre colegii mei și mă bucuram că eram acum mai răsărit. Dar prețul plătit erau durerile tot mai mari pe care le resimțeam la spate și faptul că devenisem abonat la criticile profesorului Jean Georgescu. Aveam vreo 13 ani. Câștigasem în înălțime, dar pierdusem din mobilitate și ceva din calitățile motrice, astfel încât nu mai aveam aceeași dinamică. Iar pe un post de mijlocăș central, așa cum începusem să joc, era nevoie de mai mult travaliu, de disponibilitate la efort și capacitate de reacție. În plus, eram și un tip emotiv, iar la mijloc nu era loc de întors. Tot profesorul Georgescu a venit mai târziu cu ideea salvatoare și m-a trecut în spate. „Puștiule, hai să încerci ca fundaș, poate îți va fi mai ușor așa.” Inițial m-a afectat decizia lui și mă gândeam că a spus-o doar ca să nu renunțe, încă, la mine. Dar, cu timpul, mi-am dat seama că fusese o mutare inspirată, care era în folosul echipei și mă avantaja și pe mine. Ca fundaș central mi-am recăpătat încrederea și am început să mă simt mai util. Tricoul cu numărul 6 părea făcut pentru mine.

Într-o zi, m-a tras deoparte și m-a întrebat:

- Ți-ar plăcea să execuți loviturile libere?

Ce putea să însemne asta? Că avea încredere în mine?

A luat mai multe mingi, le-a așezat la marginea careului de 16 metri și a început să tragă spre poartă, ca dintr-o mitralieră. Apoi, mi-a spus să încerc și eu. Am lovit minge după minge, grăbit să dau cele mai spectaculoase goluri. Dar nu era la fel de bine ca la el.